

**Plan metodyczny zajęć z cyklu „Spotkanie z archeologią”
 przeprowadzonych w kształceniu zintegrowanym**

Miejsce zajęć: Muzeum Miasta Pabianic

Zaproponowane przeze mnie zajęcia można przeprowadzić na różnym etapie kształcenia zintegrowanego w klasach I–III (zarówno na zajęciach lekcyjnych jak i pozalekcyjnych), odpowiednio je modyfikując. Zdobyte wiadomości i umiejętności wykraczają poza treści programowe.

Ośrodek
Spotkanie z archeologią

IV. Temat dnia: Pochówki

Proponowany zapis do dziennika: Wypowiedzi dzieci na temat tradycji Święta Zmarłych. Czytanie ze zrozumieniem tekstu opisującego cmentarz na Powązkach. Grupowe układanie puzzli przedstawiających różne rodzaje dawnych grobów z uwzględnieniem zwyczajów pogrzebowych. Oglądanie grobów ciałopalnych na wystawie archeologicznej. Przedstawienie środkami plastycznymi wybranego rodzaju grobu. Podpisywanie wykonanych prac – pisownia trudnych wyrazów związanych z tematem.

Zajęcia przeprowadzono w klasie III.

Cele operacyjne

Uczeń:

- Wypowiada się na temat tradycji Święta Zmarłych
- Wyjaśnia, w jaki sposób czcimy pamięć zmarłych
- Potrafi wyjaśnić pojęcia: grób, cmentarz, cmentarzysko
- Wymienia rodzaje grobów
- Zna zachowania związane z pochówkiem

Aktywność ucznia w aspekcie społeczno-kulturowym, językowym	Środki dydaktyczne i stosowane techniki	Oczekiwane efekty Uczeń:
- podział uczniów na 5 grup poprzez losowanie wyrazów związanych tematycznie ze Świętem Zmarłych /znicze, groby, mogiły, chryzantemy, pamięć/	kartki z wyrazami	- kojarzy wyrazy z właściwym świętem
- wypowiedzi uczniów na temat podtrzymywania pamięci o zmarłych i prac, jakie wykonujemy na cmentarzu	rozmowa	- wypowiada się na temat tradycji Święta Zmarłych
- czytanie przez uczniów fragmentów opisujących jeden z najstarszych cmentarzy w Europie – cmentarz na Powązkach	tekst „Powązki” samodzielna praca z tekstem	- opisuje wygląd współczesnych grobów - poznaje cel zajęć
- wyjaśnienie pojęć: grób, cmentarz, cmentarzysko	definiowanie pojęć	- bogaci słownictwo
- poznanie różnych rodzajów grobów /grób szkieletowy, kurhan, piramida, dolmen/ według następującego planu: 1. układanie w grupach puzzli przedstawiających wybrany rodzaj grobu /znajdź elementy obrazka takiego pochówku / 2. wyjaśnienie nazwy grobu 3. oglądanie przezroczy obrazujących omawiany pochówek 4. poznanie rytuału pogrzebowego związanego z pochówkiem	konkurs (zwrócenie uwagi na czas i dokładność wykonanej pracy) obrazek i puzzle przedstawiające grób szkieletowy tablica styropianowa, szpilki, przezrocza	- wie, który z gatunków ludzkich zaczął grzebać zmarłych - wie, że zmarłego chowano w całości - wie, dlaczego człowiek grzebał zmarłych - wie, dlaczego zmarłego posypywano ochrą /symbol życia /
- według planu jak wyżej	kurhan - obrazek i puzzle	- kurhan łączy z pagórkem usypanym z ziemi i/lub kamieni
- według planu jak wyżej	piramida - obrazek i puzzle	- wie, że dużych rozmiarów budowle grobowe są miejscem pochówku osób o wysokim statusie społecznym - wie, że wyposażenie zmarłego jest oznaką wysokiej pozycji społecznej - wie, dlaczego i w jaki sposób mumifikowano ciało zmarłego
- według planu jak wyżej	dolmen - obrazek i puzzle	- rozpoznaje groby megalityczne
- oglądanie na wystawie archeologicznej grobów ciałopalnych	grobry ciałopalne jamowe, popielnicowe, kloszowe i skrzynkowe – eksponaty na wystawie	- poznaje inny sposób traktowania zmarłych - nazywa naczynia znajdujące się w grobie /urna, pokrywka. misa/
- podpisywanie wykonanych rysunków	indywidualne wypowiedzi	- wyrabianie czujności ortograficznej
- tworzenie wystawki prac	prezentacja prac	- w słowniku czynnym ucznia pojawiają się słowa: grób szkieletowy, kurhan, piramida, dolmen, grób ciałopalny
- obejrzenie fragmentu filmu „Poszukiwacze zagubionych cywilizacji. Śmierć”	kaseta video	- poznaje wybrane cmentarzyska badane przez polskich archeologów /Odry w Borach Tucholskich/
- podsumowanie zajęć - wykreślanka	wykreślanka literowa	- utrwalenie pojęć: kurhan, dolmen, piramida

Karta pracy

1. Wśród rozsypanych liter odnajdź wyrazy dotyczące dzisiejszych zajęć i zapisz je poniżej

1.....

2.....

3.....

4.....

5.....

G	R	Ó	B	S
C	A	G	L	Z
I	K	I	R	K
A	U	N	E	I
L	R	D	P	E
O	H	O	I	L
P	A	L	R	E
A	N	M	A	T
L	B	E	M	O
N	C	N	I	W
Y	M	O	D	Y
Z	U	N	A	O

2. Spośród poznanych rodzajów grobów wybierz jeden i wykonaj jego ilustrację.